Chmelařský institut s.r.o.

HOP RESEARCH INSTITUTE CO., LTD.
Kadaňská 2525, 438 01 Žatec, Czech Republic

Aktuální výskyt škodlivých organismů a metodická doporučení v ochraně chmele ke 13. 7. 2026

Plíseň chmele (*Pseudoperonospora humuli*)

Stávající charakter počasí (mírnější průběh teplot, občasné srážky) významně podporují rozvoj a výskyt symptomů plísně chmele. Lze předpokládat, že infekční tlak v následujících dnech bude kolísat od vysokého až po velmi vysoký, zejména s přihlédnutím k nástupu generativní fáze chmele.

Doporučujeme využít přípravek Carial Flex, který lze využít v tomto roce celkem 2x a to do 15.7. Dále lze využít **Orondis Evo**, **Bellis**, **Folpan Gold** nebo **Ortivu** v registrovaných dávkách.

V navazujících fungicidních zásazích je nezbytné střídat účinné látky a vyvarovat se aplikace přípravků se stejným nebo příbuzným mechanismem účinku v krátkém sledu. Nevhodná je například následná aplikace přípravku Ortiva či Bellis po použití přípravku Orondis Evo, stejně jako zařazení přípravku Revus bezprostředně po aplikaci Carial Flex, který obsahuje stejnou účinnou látku – mandipropamid, proto je vhodné přípravek Revus ponechat do pozdější fáze vegetace, kdy lze lépe využít jeho kurativní účinek (v hlávkách) a nyní využít přípravek Carial Flex.

Pro lepší přehled uvádíme pouze tabulkový výčet signalizace potřeby ošetření, pokud by měl někdo zájem, prosím, napište mail pro žatecko, úštěcko trefilova@chizatec.cz; pro tršicko ivo.klapal@tiscali.cz; zaslali bychom přehled v klasické podobě jako to bylo dosud tj. vývoj po jednotlivých dnech.

Signalizace jednotlivých postřiků proti peronospoře chmelové u meristémů na níže uvedených lokalitách v roce 2026

Lokalita	Signalizace postřiku číslo						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
žatecká oblast							
Stekník	X	√	√	?	?	?	?
Blšany	X	√	√	?	?	?	?
Petrohrad	X	√	√	?	?	?	?
Ročov	X	X	**X**	?	?	?	?
Kněževes	X	√	**X**	?	?	?	?
Lhota pod Džbánem	X	√	√	?	?	?	?
úštěcká oblast							
Brozany	X	√	**X**	?	?	?	?
Radovesice	X	√	√	?	?	?	?
Blíževedly	X	√	**X**	?	?	?	?
tršická oblast							
Tršice 2	√	√	X	**X**	?	?	?
Senice na Hané	X	√	X	√	?	?	?
Velká Bystřice	X	√	X	√	?	?	?
Čechy	X	√	X	**X**	?	?	?
Kokory	X	√	X	**X**	?	?	?
Lipník nad Bečvou	X	√	√	**X**	?	?	?
Prosenice	X	√	X	**X**	?	?	?

√ - postřik nutno provést, X – postřik možno vynechat, ? – nevyhodnoceno

*aktuální potřeba postřiku je v tabulce zvýrazněna žlutou barvou

Signalizace jednotlivých postřiků proti peronospoře chmelové u hybridů na níže uvedených lokalitách v roce 2026

Lokalita	Signalizace postřiku číslo						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
žatecká oblast							
Stekník	X	√	√	?	?	?	?
Blšany	X	√	√	?	?	?	?
Petrohrad	X	√	√	?	?	?	?
Ročov	X	X	**X**	?	?	?	?
Kněževes	X	√	√	?	?	?	?
Lhota pod Džbánem	X	√	√	?	?	?	?
úštěcká oblast							
Brozany	X	√	√	?	?	?	?
Radovesice	X	√	√	?	?	?	?
Blíževedly	X	√	**X**	?	?	?	?
tršická oblast							
Tršice 2	√	√	X	**X**	?	?	?
Senice na Hané	X	√	√	√	?	?	?
Velká Bystřice	X	√	X	√	?	?	?
Čechy	X	√	X	**X**	?	?	?
Kokory	X	√	X	**X**	?	?	?
Lipník nad Bečvou	X	√	√	**X**	?	?	?
Prosenice	√	√	X	**X**	?	?	?

√ - postřik nutno provést, X – postřik možno vynechat, ? – nevyhodnoceno

*aktuální potřeba postřiku je v tabulce zvýrazněna žlutou barvou

Sviluška chmelová (*Tetranychus urticae*)

Letošní charakter počasí je sice spíše optimální pro rozvoj plísně chmele, nicméně, je třeba věnovat pozornost i pravidelnému monitoringu svilušky, jejíž potenciální škodlivost roste se zvyšujícími se teplotami, o jejichž vlivu na vývoj svilušek a obrovském biotickém potenciálu tohoto polyfágního škůdce bylo informováno v předchozích aktualitách.

Již dříve bylo doporučeno provádět důsledný monitoring výskytu svilušky na chmelnicích ve spodních až středních listových patrech, a po dosažení kritického čísla (5 svilušek/list) neprodleně provést ošetření akaricidy. V současné době, kdy na většině lokalit byl aplikován přípravek Movento 100 SC, je důležité ověřit jeho biologickou účinnost. Reziduální účinnost přípravku Movento 100 SC, která v normálních letech činí 4-6 týdnů a při aplikaci na začátku července je tedy schopen udržet svilušku pod prahem hospodářské škodlivosti prakticky až do počátku sklizně. Na chmelnicích, kde v průběhu vegetace dojde k přemnožení svilušek je vhodné, pokud tak dosud nebylo provedeno ošetření přípravkem **Milbeknock je však důležité pamatovat na 28denní OL.** Použití přípravků **Ortus 5 SC** a **Kanemite 15 SC** (aplikace po dohodě s odběratelem chmele) je optimální při nízké populační hustotě svilušky, jejich účinek je výrazně pozvolnější, s čímž je třeba počítat.

Při pravidelném monitoringu byl v letošním roce zaznamenán velmi nízký až střední výskyt svilušky chmelové, lze tedy usuzovat, že přirození nepřátelé dokáží velice dobře regulovat populační hustotu svilušky chmelové i v podmínkách ČR.

Mšice chmelová (*Phorodon humuli*)

Na základě probíhajícího monitoringu výskytu mšice chmelové lze hodnotit letošní intenzitu přeletu okřídlených mšic (migrantes alatae) z primárních hostitelských rostlin rodu Prunus (švestky, slívy) jako značně variabilní od slabé až po lokálně středně silnou.

V současné době je již přelet mšice ukončen. Stejně tak jako v případě svilušky chmelové, kde významně docházelo k redukci pomocí přirozených nepřátel, tak i v případě mšice chmelové byly na sledovaných lokalitách pozorovány četné počty přirozených nepřátel (zejména afidofágní slunéčka).

V předchozí aktualitě bylo doporučeno provést ochranné opatření přípravkem **Movento 100 SC**, aby došlo k rozvedení účinné látky do celé rostliny. V případě, že dosud nebylo realizováno ošetření tímto přípravkem, doporučujeme jej vzhledem k mechanismu účinku neprodleně provést. Pozdější aplikace by již mohla vést ke snížení biologické účinnosti, zejména s přihlédnutím

k významnému vedlejšímu akaricidnímu účinku. Vysoké teploty, které panovaly mohly také významně ovlivnit samotné vstřebávání a pohyb účinné látky, která nemusela být dokonale rozvedena. Je proto nutné se zaměřit na ověření biologické účinnosti provedeného zásahu.

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 07.07.2026 (Zdroj: automatické meteorologické stanice ÚKZÚZ).

Sledovaná událost (*fáze přeletu*)		**SET (3°C)**	**Žatec**	**Smolnice u Loun**	**Strojetice**	**Heřmanov**	**Doksany**
			stav k 05.07.	*stav k 05.07.*	*stav k 05.07.*	*stav k 05.07.*	*stav k 05.07.*
2. generace	Počátek přeletu	345	7.5.	3.5.	10.5.	9.5.	3.5.
3. generace	Počátek přeletu	485	22.5.	19.5.	25.5.	24.5.	16.5.
4. generace	Počátek přeletu	625	31.5.	27.5.	3.6.	2.6.	26.5.
5. generace	Počátek přeletu	765	10.6.	6.6.	15.6.	13.6.	4.6.
6. generace	Počátek přeletu	905	20.6.	17.6.	22.6.	22.6.	14.6.
	Konec přeletu	1045	26.6.	23.6.	29.6.	28.6.	22.6.

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 07.07.2026 (Zdroj: automatické meteorologické stanice CHI a Prazdroj).

Sledovaná událost (*fáze přeletu*)		**SET (3°C)**	**Tršice**	**Tršice 2**	**Senice na Hané**	**Velká Bystřice**	**Kokory**
			stav k 07.07.	*stav k 07.07.*	*stav k 07.07.*	*stav k 07.07.*	*stav k 07.07.*
2. generace	Počátek přeletu	345	3.5.	3.5.	5.5.	2.5.	30.4.
3. generace	Počátek přeletu	485	17.5.	16.5.	20.5.	15.5.	13.5.
4. generace	Počátek přeletu	625	27.5.	27.5.	29.5.	26.5.	25.5.
5. generace	Počátek přeletu	765	7.6.	7.6.	8.6.	5.6.	4.6.
6. generace	Počátek přeletu	905	18.6.	17.6.	19.6.	15.6.	14.6.
	Konec přeletu	1045	25.6.	24.6.	26.6.	22.6.	22.6.
Úplný konec přeletu		1200	2.7.	1.7.	2.7.	29.6.	29.6.

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 07.07.2026 (Zdroj: automatické meteorologické stanice ÚKZÚZ a Prazdroj).

Sledovaná událost (*fáze přeletu*)		SET (3°C)	Čechy	Lipník nad Bečvou	Prosenice	Olomouc Holice	Přerov
			stav k 07.07.	*stav k 07.07.*	*stav k 07.07.*	*stav k 05.07.*	*stav k 05.07.*
2. generace	Počátek přeletu	345	5.5.	3.5.	3.5.	27.4.	29.4.
3. generace	Počátek přeletu	485	20.5.	17.5.	17.5.	10.5.	11.5.
4. generace	Počátek přeletu	625	30.5.	28.5.	27.5.	23.5.	24.5.
5. generace	Počátek přeletu	765	9.6.	7.6.	7.6.	1.6.	2.6.
6. generace	Počátek přeletu	905	19.6.	17.6.	17.6.	11.6.	12.6.
	Konec přeletu	1045	26.6.	24.6.	24.6.	20.6.	21.6.
Úplný konec přeletu		1200	3.7.	1.7.	30.6.		

Poznámka

A - 2. e 3. generace přeletují pouze v teplotně nadprůměrných rocích. Přelety mohou být nízké nebo nulové

- hlavní přelety v teplotně průměrném roce lze očekávat v intervalu SET 695 až 975
- Poslední vrchol přeletu při SET 975 se vyskytuje ve všech rocích

Po dosažení SET 1045 (konec přeletu) můžete ještě nacházet ojedinělé mšice, které byly opožděné, nebo přilétají z větší vzdálenosti. Úplný konec přeletu je pak při dosažení SET 1200. Při dlouhodobém pozorování od roku 1995 (stanice v Tršicích) bývá v průměru dosaženo této hodnoty (1200) po deseti dnech od dosažení SET 1045 a to v rozmezí 7 až 14 dní.

V průběhu hodnocení zdravotního stavu chmele byly na některých sledovaných lokalitách zaznamenány příznaky odpovídající **viru mozaiky jabloně (ApMV; *Apple Mosaic Virus*)**, který byl potvrzen ÚKZÚZ. Dále byl potvrzen výskyt patogenu **Phomopsis spp**. a **háďátka hlízové (*Ditylenchus destructor*).**

Virus mozaiky jabloně – ApMV

ApMV je celosvětově rozšířený virus s velice širokým hostitelským spektrem (Grimová et al. 2016). Toto virové onemocnění patří mezi významné choroby zejména ovocných dřevin, ale i chmel patří mezi hostitele. U chmele byl jeho výskyt zaznamenán ve všech produkčních oblastech světa. Přenos viru u chmele je především vegetativní, tj. při množení a zejména pak mechanicky nejčastěji pomocí čepele nože kontaminované infikovanou šťávou (Pethybridge et al., 2002a). Později ve vegetaci z rostliny na rostlinu vzájemným proplétáním pazochů, nebo i v půdě kořeny, kdy chmelové rostliny tvoří mohutný kořenový systém a mohou se vzájemně dotýkat, proplétat i srůstat (Pethybridge et al., 2002b).

Příznaky viru se u chmele projevují ve podobě chlorotických skvrn (kruhovitého charakteru) na listech, které mohou později ve vegetaci nekrotizovat. Virus se nachází v celém profilu rostliny, ale napadené listy jsou často lokalizovány ve shlucích, nebo se nacházejí náhodně v závislosti na akumulaci viru v určité části rostliny. Četnost a intenzita symptomů se liší v závislosti na odrůdě. Některé odrůdy mohou být asymptomatické po celé produkční období, nebo se symptomy mohou objevovat po několik sezon po infekci a za příznivých povětrnostních podmínek (Pethybridge et al., 2008).

ApMV významně ovlivňuje růst a celkovou produktivitu napadených rév, zejména u rostlin, které byly napadeny časně (ve formě sazenic). Dochází ke snížení celkového vzrůstu rostlin až o 10–20 % a ztráta na produkci se pohybuje kolem 36 % (Matsui et al., 2017). Napadení také významně snižuje obsah α-kyselin u některých odrůd až o 10 %, stejně tak jako snížení obsahu monoterpenů a navýšení obsahu seskviterpenů chmelových silic (Matsui et al., 2017).

Ochrana spočívá zejména ve výsazu zdravého sadbového materiálu a uplatňování sanitárních opatření u již infikovaných rostlin, tj. provádět spíše chemický než mechanický řez, aby se zabránilo šíření na ostatní porosty. Pokud by byl prováděn mechanický řez, tak zajistit důkladnou dezinfekci použitých nástrojů, protože ApMV se přenáší u chmele hlavně infikovanou šťávou. U porostů (v rámci jedné chmelnice), kde byl potvrzen výskyt ApMV zabránit kontaktu mezi rostlinami zjevně infikovanými rostlinami a zdravými, a na úrovni chmelnic přenosu částí rostlin (nadzemních i podzemních).

Hniloby kořenů (babky) - *Phomopsis* sp.

Chmel je velmi náchylný na kořenové hniloby, které způsobují různorodé patogeny. Proti kořenovým patogenům se neprovádí cílená chemická ochrana.

Phomopsis tuberivora H. T. Güssow & W.R. Foster 1932 způsobuje červenou/suchou hnilobu kořenů, největší ztráty působí v Austrálii a Oregonu (Gent, 2015), ale i v těchto oblastech patří mezi minoritní patogeny. V některých případech byly v těchto oblastech hlášeny ztráty na výnosu až 20 % s postupným poklesem celkové vitality napadených rostlin s následným odumřením. Dřeň napadených kořenů a babky je oranžová až červená s výraznou hranicí mezi napadeným a zdravým pletivem. V pokročilejší fázi infekce dochází k hnilobě celé babky, projevující se nevyrovnaným růstem, slabšími výhony a žloutnutím listů ve spodních patrech. Těžce napadené rostliny nedorůstají stropu konstrukce a netvoří boční výhony, může dojít k jejich odumření (Gent, 2015). Vzhledem ke slabé patogenitě patogenu se významnější poškození projevuje zejména tehdy, když kolonizuje již oslabené či jinak poškozené rostliny.

Životní cyklus patogenu není zcela popsaný. V Austrálii se předpokládalo, že je choroba spojena s výsadbou nekvalitního rostlinného materiálu, dále poškozením při mechanickém řezu a celkovým agrotechnickým postupům, které snižovaly zásobu sacharidů v kořenovém systému, což nepřímo vedlo ke snížení vitality rostlin, které se staly náchylnější k infekci (Radišek et al., 2026). Cílená ochrana není v současnosti ve větší míře opodstatněná. Kontrola choroby spočívá zejména ve výsadbě prověřené sadby a agrotechnické postupy, které jsou šetrné a nedochází tak ke zbytečnému poškození rostlin. Dezinfekce půdy před výsadbou údajně zlepšuje podmínky pro správně zakořenění rostlin, nicméně z ekonomického hlediska a výše uvedeným faktům, není tato operace nutným předpokladem (Radišek et al., 2026).

Háďátko hlízové (*Ditylenchus destructor*)

Jedná se o polyfágní druh napadající přes 90 hostitelských druhů kulturních plodin a plevelů. Mezi nejvýznamnější hostitele patří brambory, dále polní zelenina a chmel. Na chmelu nepůsobí výrazné problémy, stejně tak jako v případě patogena *Phomopsis* sp. se vyskytuje a působí problémy na již oslabených rostlinách ať už z biotického nebo abiotického důvodu. V tomto případě nelze předpokládat, že by se jednalo o hospodářsky významný škodlivý organismus a nelze jej považovat za původce odumírání chmelových rostlin. Výskyt háďátka hlízového je trvale vázán na chmelové babky, aniž by způsoboval ekonomicky významnou škodu. Symptomy napadení lze často zaměnit za fyziologické poškození a choroby chmelové babky a kořenů, výskyt háďátek lze potvrdit pouze laboratorně.

Ochrana proti háďátkům spočívá zejména v preventivních agrotechnických opatřeních a celkové podpoře půdní kvality, která přímo udržuje rostliny – babku a kořeny v dobrém stavu. Důležité je udržovat v chmelnice v bezplevelném stavu, neboť plevele patří také mezi hostitele.